

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 29PP/179/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011727
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121011727.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: N. R., nar. XX.XX.XXXX v U. - Y. J., rod. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom N. XX, U. - R., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom prostriedkami diaľkovej komunikácie dňa 20.12.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: N. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/XX, U. - R., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 03.09.2017, sp. zn. 0T/159/2017, v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 27.01.2020, sp. zn. 0T/159/2017, a uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 04.03.2020, sp. zn. 1Tos/17/2020,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 20.08.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený prostredníctvom ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou návrh odsúdeného N. R., nar. XX.XX.XXXX v U. - Y. J., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený bol v konaní zastúpený obhajcom JUDr. Romanom Cibulkom, advokátom. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou trest odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a to trest vo výmere 2 (dvoch) rokov za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. a) Trestného zákona a za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 03.09.2017, sp. zn. 0T/159/2017.

Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na to, že spĺňa zákonom stanovené podmienky na podmiennečné prepustenie.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to: rozhodnutie: trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava V zo dňa 03.09.2017 sp. zn. 0T/159/2017, hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS zo dňa 13.08.2021, hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS zo dňa 19.11.2021, skrátený výpis klienta a odpis z registra trestov.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 13.08.2021 najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného v tamojšom ústave bolo spočiatku na požadovanej úrovni. Neskôr však nastúpil výraznejší nepriaznivý trend. Je zaevidované, že neoprávnene prevzal stravu navyiac, neoprávnene zasahoval do elektroinštalácie, tým spôsobom, že používal na izbe netypizovaný ponorný

varič na vodu v rozpore s internými normami, nerešpektoval časový rozvrh dňa a nadväzoval kontakt s iným odsúdeným v rozpore so zákonom. Príkazy a nariadenia príslušníkov teda nie vždy plnil a rešpektoval, v kolektíve spoluodsúdených sa do konfliktných situácií nezapájal. V osobných veciach si udržiava primeraný poriadok, zásady osobnej a kolektívnej hygieny dodržiava. Výkonom funkcie z radov odsúdených poverený nebol. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný bol 3-krát, naposledy dňa 19.05.2021 uložením celodenného umiestnenia do uzavretého oddielu na dobu päť dní za porušenie zákazu nadväzovať kontakty. Počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Odsúdený nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí, vzhľadom na jeho zdravotné obmedzenia. Podľa potreby a určenia sa zapája do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného udržiavaním čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov ústavu. Dostupnými formami sa kontaktuje s matkou. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce. Pri zaobchádzaní je preferovaný individuálny prístup zaobchádzania s dôrazom na dôsledné dodržiavanie interných noriem, ústavného poriadku, časového rozvrhu dňa, ustrojenosti a hygieny. Individuálne poradenstvo sa zameriava na budovanie zrelej stratégie sociálneho správania, rozvoj zodpovednosti a protialkoholovú osvetu. Možno konštatovať, že odsúdený neplní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Voči menovanému nie je v súčasnosti vedené ďalšie trestné konanie. Okresný súd Bratislava 5 nariadil menovanému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré doposiaľ neabsolvoval. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmieničné prepustenie a neodporúča ho podmienične prepustiť.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 19.11.2021 najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného v tamojšom ústave bolo spočiatku na požadovanej úrovni. Neskôr však nastúpil výraznejší nepriaznivý trend. Je zaevidované, že opakovane neoprávnene prevzal stravu navyše, neoprávnene zasahoval do elektroinštalácie, tým spôsobom, že používal na izbe netypizovaný ponorný varič na vodu v rozpore s internými normami, nerešpektoval časový rozvrh dňa a nadväzoval kontakt s iným odsúdeným v rozpore so zákonom. Príkazy a nariadenia príslušníkov teda nie vždy plnil a rešpektoval, v kolektíve spoluodsúdených sa do konfliktných situácií nezapájal. V osobných veciach si udržiava primeraný poriadok, zásady osobnej a kolektívnej hygieny dodržiava. Výkonom funkcie z radov odsúdených poverený nebol. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný bol 4-krát, naposledy dňa 31.10.2021 uložením pokarhania za neplnenie zákonných povinností. Počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Odsúdený nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí, vzhľadom na jeho zdravotné obmedzenia. Podľa potreby a určenia sa zapája do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného udržiavaním čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov ústavu. Dostupnými formami sa kontaktuje s matkou. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce. Pri zaobchádzaní je preferovaný individuálny prístup zaobchádzania s dôrazom na dôsledné dodržiavanie interných noriem, ústavného poriadku, časového rozvrhu dňa, ustrojenosti a hygieny. Individuálne poradenstvo sa zameriava na budovanie zrelej stratégie sociálneho správania, rozvoj zodpovednosti a protialkoholovú osvetu. Možno konštatovať, že odsúdený neplní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Voči menovanému nie je v súčasnosti vedené ďalšie trestné konanie. Okresný súd Bratislava 5 nariadil menovanému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré doposiaľ neabsolvoval. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmieničné prepustenie a neodporúča ho podmienične prepustiť.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmieničného prepustenia 27.06.2021.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 5 (päť) záznamov a to z rokov 2008, 2016, 2017 a 2019 prevažne za trestné činy proti majetku.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že s poukazom na uvedené skutočnosti, ako aj na hodnotenie ÚVTOS má za to, že odsúdený nespĺňa podmienky podmieničného prepustenia a preto navrhuje, aby súd jeho žiadosť zamietol.

Obhajca odsúdeného na verejnom zasadnutí uviedol, že obhajoba je si vedomá skutočnosti, že hodnotenie odsúdeného náčelníkom ústavu nie je priaznivé a odsúdený podľa uvedeného hodnotenia mal uložené štyri disciplinárne tresty a žiadnu odmenu, avšak obhajca chce poukázať na to, že predmetné disciplinárne tresty boli odsúdenému uložené za pomerne malé previnenia sa voči ústavnému poriadku. Taktiež poukázal na skutočnosť, že odsúdený mal v minulosti problém s alkoholom, ktorý však bol riešený uložením ambulantného protialkoholického liečenia a ktorý odsúdený podstupoval aj počas pobytu na slobode v psychiatrickej ambulancii v Bratislave a chce aj naďalej podstupovať v prípade podmieneného prepustenia. Nakoľko odsúdený v minulosti riadne pracoval, má zabezpečené bývanie, nie je odkázaný na nejaké dávky zo strany štátu, závislosť od alkoholu rieši ambulantným liečením, predpokladá sa, že odsúdený povedie riadny život. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhuje vyhovieť návrhu odsúdeného i pri stanovení čo najdlhšej skúšobnej doby a uložením podmienok, ktorým sa bude musieť podrobiť a ktoré spočívajú v pokračovaní v ambulantnej protialkoholickom liečbe.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že žiada o podmienené prepustenie aj napriek tomu, že sa nachádza v tzv. trestnom oddieli v skupine C a má disciplinárne previnenia naozaj za malichernosti. Pred nástupom trestu, ktorý nastúpil sám, viedol riadny život a tak isto ho bude viesť aj po prepustení, má v pláne zamestnať sa a má kde bývať. Nikdy nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani nič podobné, dokonca nikdy nebol ani na podpore, vždy bol zamestnaný a protialkoholickú liečbu podstúpil počas doby medzi trestami.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku „O podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.“

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona „Súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.“

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona „Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.“

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienené prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienené prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienenom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienenom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo

vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 27.06.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 20.12.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd upozorňuje, že pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky t.j. preukázanie polepšenia správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností, je potrebné rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody. U odsúdeného nemožno jednoznačne hovoriť o splnení prvej materiálnej podmienky. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva, že odsúdený opakovane neoprávnene prevzal stravu navyiac, neoprávnene zasahoval do elektroinštalácie, tým spôsobom, že používal na izbe netypizovaný ponorný varič na vodu v rozpore s internými normami, nerešpektoval časový rozvrh dňa a nadväzoval kontakt s iným odsúdeným v rozpore so zákonom. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný bol 4-krát, naposledy dňa 31.10.2021 uložením pokarhania za neplnenie zákonných povinností. Počas výkonu trestu nebol ani raz disciplinárne odmenený, čo svedčí o tom, že sa postupne iba formálnym spôsobom prispôbil režimu výkonu trestu odňatia slobody, no nepreukázal takú mieru polepšenia, kedy by bolo možné konštatovať, že bude viesť na slobode riadny život v súlade s morálnymi a etickými pravidlami spoločnosti. Odsúdený neplní ciele stanovené programom zaobchádzania a resocializačná prognóza je nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že odsúdený v priebehu konania o podmiennečnom prepustení bol štvrtýkrát disciplinárne potrestaný, čo súd hodnotí na ujmu odsúdeného. Vyjadrenie odsúdeného, že sa jedná o disciplinárne tresty za malichernosť svedčí o tom, že odsúdený zľahčuje to konanie, ktorého sa dopustil a neprijíma zodpovednosť za svoje konanie, čo súd nehodnotí v prospech odsúdeného. Súd taktiež poukazuje aj na to, že odsúdený bol už vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý vykonal v septembri 2019 a o necelý rok na to opätovne nastúpil výkon trestu odňatia slobody po premene podmiennečného trestu, čiže odsúdený si je vedomý režimu vo výkone trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že odsúdený nespĺňa prvú materiálnu podmienku, nakoľko v jeho správaní boli konštatované nedostatky a neboli mu udelené žiadne disciplinárne odmeny, čomu nasvedčuje aj záver hodnotenia riaditeľa ústavu, ktorý odsúdeného neodporúča podmiennečne prepustiť.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Nakoľko nebola splnená prvá materiálna podmienka t.j. preukázanie polepšnia sa, nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka t.j. očakávanie vedenia riadneho života v budúcnosti.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.